

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Yttrande över - Möjlighet att använda en särskild kvot vid placering i kommunala skolor

I promemoria U2017/01031/S föreslås att det införs en möjlighet för kommuner att göra undantag från närhetsprincipen vid placering av elever i vissa kommunala skolor. Syftet är att motverka konsekvenserna av boendesegregation mot bakgrund av att antalet elever i svenska skolväsendet har ökat stort under senare år.

Linköpings kommun ser positivt på ambitionen att ta fram modeller för att motverka konsekvenserna av boendesegregation. Likvärdigheten är en av de stora utmaningarna för skolan, vilket också är ett prioriterat område för Linköpings kommun.

Linköpings kommun anser att förslaget innehåller ett antal oklarheter och brister och lämnar därför följande synpunkter:

Olika förslag från olika instanser

I slutbetänkande av 2015 års skolkommision, SOU 2017:35, behandlas skolsegregationens betydelse för likvärdigheten i skolsystemet. Vidare redogörs för kommissionens förslag gällande det regelverk som direkt eller indirekt påverkar skolornas och skolklassernas sammansättning av elever. Frågan om kvotering tas inte upp i Skolkommisionens förslag. Skolkommisionen tar däremot upp lottning som ett möjligt verktyg. Kommissionen anser vidare att det bör tillsättas en utredning med uppdrag att se över hur närhetsprincipen vid placering på kommunala skolor kan förändras, i syfte att möjliggöra en större flexibilitet för kommuner i hur de organiserar sitt skolväsende och därmed få ett mer effektivt verktyg att motverka skolsegregation.

I förslaget om särskild kvot förs kvotering fram som ett verktyg för att minska segregationen. I Skolkommisionens förslag förs lottning fram som ett verktyg samt att frågan vidare ska utredas. Linköpings kommun anser att det blir svårt för kommunen att förhålla sig till förslaget om särskild kvot i förhållande till förslagen i Skolkommisionens slutbetänkande.

Förslaget om särskild kvot tar inte ställning till väsentliga frågeställningar

I förslaget om särskild kvot överlämnas flera väsentliga delar till huvudmännen att ta ställning till. Kommunerna ska ta beslut om hur urval ska göras om det blir fler sökande till en skola än det finns kvotplatser. Kommunerna ska även besluta om kriterier för kvotgruppers fastställande.

Linköpings kommun anser att detta kan leda till minskad likvärdighet då olika kommuner kan definiera och ta beslut på olika grunder. Kvotgrupper och kriterier för urval bör fastställas på statlig nivå för att garantera likvärdighet och rättssäkerhet för berörda elever.

Linköpings kommun anser vidare att begränsade kvotgrupper kan innebära risker för att elever pekats ut och särskiljs från elever som bor nära en populär skola. Kommunen anser att det kan komma att bli svårt att kommunicera detta med elever och deras vårdnadshavare. Detta gäller både elever inom och utanför kvotgruppen.

Kommunen anser även att förslaget kan leda till att det blir svårt att utvärdera effekter på statlig nivå gällande införandet av en särskild kvot.

Elevers ålders betydelse

Linköpings kommun anser att det i förslaget saknas ett resonemang om elevers ålders betydelse för att kunna gå i en skola nära hemmet. Linköpings kommun menar att det är av större betydelse för yngre elever att få gå i en skola nära hemmet. Linköpings kommun gör bedömningen att yngre elever kan komma att få gå i skolan långt ifrån hemmet om en kommun väljer att använda kvotering i yngre åldrar. Detta kan leda till minskad likvärdighet mellan kommuner.

Omfattning och tidsbegränsning

Förslaget om särskild kvot föreslås vara tidsbegränsat och omfattar en relativt liten andel elever. Linköpings kommun anser att arbetsinsats, ställningstaganden och kommunikation inte står i proportion till den effekt som förslaget förväntas leda till.

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: barn- och ungdomsnämnden